

รายงานเบื้องต้นผลการศึกษาและการขุดตรวจทางโบราณคดี
เมืองเก่าเพชรบุรี ฝั่งตะวันออก
(ระยะที่ ๑ ปี ๒๕๖๓ และระยะที่ ๒ ปี ๒๕๖๔) เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔

ตอนที่ ๓

นางจิรพันธ์ คอนเซพชื้อน
หัวหน้ากลุ่มโบราณคดี สำนักศิลปากรที่ ๑ ราชบุรี
นายอุดมศักดิ์ หับสุภา กราฟฟิก

The 1st Regional Office of Fine Arts Department Ratchaburi

ผลการขุดตรวจทางโบราณคดีกำแพงเมืองเก่าเพชรบุรี ระยะที่ ๒ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

สำนักศิลปากรที่ ๑ ราชบุรี ได้ขอรับการจัดสรรงบประมาณจากกรมศิลปากรและได้รับอนุมัติงบประมาณเงินกองทุนโบราณคดี จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมทั้งดำเนินการตรวจสอบกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ที่จะดำเนินการขุดตรวจพบว่า บางส่วนเป็นเขตทางที่ อบต. ช้องสะแก รับผิดชอบพื้นที่และบางส่วนเป็นของเอกชน จึงได้มีหนังสือขออนุญาตขุดตรวจทางโบราณคดีจากเจ้าของ/ผู้ดูแลทั้งสองราย แต่ได้รับอนุญาตจาก อบต. ช้องสะแก เพียงรายเดียว

ดังนั้น สำนักศิลปากรที่ ๑ ราชบุรี จึงได้กำหนดเป้าหมายที่จะดำเนินการขุดตรวจทางโบราณคดี แนวกำแพงเมืองเก่าเพชรบุรี ระยะที่ ๒ ดังนี้

๑.	พื้นที่ขุดแต่งบ้อมเมืองเก่าเพชรบุรี พื้นที่ต่อเนื่อง ขนาดพื้นที่ ๒๐ x ๑๐ เมตร (ดำเนินการเฉพาะภายใน พื้นที่ที่ได้อนุญาต)
๒.	พื้นที่ขุดตรวจชั้นดินและขุดตรวจทางโบราณคดี ๑ หลุม ได้แก่ บริเวณศาลหลักเมืองเก่า (ตำแหน่งกลางเมือง) โดยได้รับอนุญาตจากสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเพชรบุรีซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์

การขุดตรวจทางโบราณคดีได้ดำเนินการในระหว่างวันที่ ๒๒ มีนาคม – ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕ มีผลการดำเนินงานเบื้องต้นดังนี้

๑. พื้นที่ขุดแต่งป้อมเมืองเก่าเพชรบุรี ในการกำหนดพื้นที่ขุดตรวจได้กำหนดพื้นที่ขนาดหลุมละ ๕ x ๕ เมตร จำนวน ๔ หลุม เพื่อตรวจสอบขนาดและสัณฐานของป้อมตามตำแหน่งที่คาดว่าจะพบร่องรอย ดังนี้ หลุมที่ ๑ (TP.1) เป็นตำแหน่งที่คาดว่าจะพบแกนกลางของป้อม ผลการขุดตรวจพบร่องรอยเอ็นแนวตั้ง (ทิศตะวันออก-ตะวันตก) เชื่อมต่อเอ็นแนวขวาง (ทิศเหนือ-ใต้) ขนาด ๕๐ เซนติเมตร

สภาพพื้นที่หลังการตากถางวัชพืชเพื่อเตรียมการขุดตรวจทางโบราณคดี ▶

หลุมที่ ๑ (TP.1)

หลุมที่ ๒ และ ๓ (TP.2 และ TP.3) เป็นตำแหน่งที่คาดว่าจะพบหลักฐานป้อมส่วน
เชื่อมต่อกำแพงเมืองซึ่งในการขุดตรวจพบเพียงร่องรอยของเอ็นป้อมจึงต้องทำการขยาย
หลุมออกไปอีกในหลุมที่ ๓ (TP.3)

หลุมที่ ๒ (TP.2) และหลุมที่ ๓ (ส่วนขยาย TP.3)

▲ หลุมที่ ๓ (TP.3)

▲ หลุมที่ ๔ (TP.4)

เป็นตำแหน่งหาตำแหน่ง
เอ็นป้อมและส่วนยอดของป้อม

หลุมที่ ๔ (TP.4)

โดยผลการขุดตรวจพบตำแหน่งสัญญาณของป้อมครบถ้วนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ดังนี้

ภาพถ่ายมุมสูงโครงการขุดตรวจทางโบราณคดี
แนวกำแพงเมืองเก่าเพชรบุรี ระยะที่ 2

หลังจากการขุดตรวจเสร็จสิ้นได้คลุมแนวอิฐทั้งหมดด้วยแผ่นจีโอเท็กซ์ไทล์
เพื่อเตรียมการกลบหลุมด้วยทรายและดินต่อไป

สำหรับการขุดตรวจชั้นดินและขุดตรวจทางโบราณคดีในบริเวณศาลหลักเมืองเก่า มีสมมติฐานที่จะหาความสัมพันธ์จากหลักฐานของชั้นดินที่อาจจะร่วมสมัยกับกำแพงเมือง โดยการขุดตรวจได้ขุดตรวจสอบชั้นดินทาง วัฒนธรรม ๑ หลุม (TP.1) และขุดตรวจสอบระดับพื้นการใช้งานเมื่อแรกเริ่มของศาลหลักเมือง ๑ หลุม (TP.2) มีการเก็บตัวอย่างดินเพื่อนำไปหาค่าอายุทางวิทยาศาสตร์เช่นเดียวกับบริเวณกำแพงเมือง

หลุมที่ ๑ (TP.1)

▲ หลุมที่ ๒ (TP.2)

หลังจากทำการขุดตรวจเรียบร้อยแล้วได้ทำการกลบหลุมทั้งสองหลุมเรียบร้อยแล้ว
สำหรับขั้นตอนการดำเนินการต่อไปจะนำตัวอย่างดิน อิฐ ไปหาค่าอายุทางวิทยาศาสตร์
และองค์ประกอบทางเคมี นอกเหนือจากการวิเคราะห์หลักฐานที่ได้จากการขุดตรวจ